

บ. 50690

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย

The Wildlife Resources Inventory at Thale Noi Basin

โดย

นางสุดสาคร พุกงาม

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

พิมพ์ที่กรุงเทพฯ โดยโรงพิมพ์มหาวิทยาลัยทักษิณ
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 2548

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินปี 2541

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

บทคัดย่อ

จากการศึกษาและสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณทะเลน้อยและบริเวณใกล้เคียงทั้งการสำรวจโดยตรงและการสำรวจโดยทางอ้อม ในช่วงระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 มีสัตว์ป่าแบ่งออกเป็น 5 ประเภท พบทั้งหมด 270 ชนิด คือ นก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และปลา จำนวน 184 12 30 8 และ 36 ชนิด ตามลำดับ ในด้านความชุกชุมพบว่า สัตว์ป่าที่มีความชุกชุมมากมีจำนวน 69 ชนิด ชุกชุมปานกลางจำนวน 91 ชนิด และชุกชุมน้อยจำนวน 110 ชนิด สถานภาพของสัตว์ป่าที่พบจัดอยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง 3 ชนิด คือ นกกระทง นกตะกรุม และเหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา จัดอยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จำนวน 6 ชนิด คือนกกระสานวล นกกระสาแดง นกกานับัว นกช้อนหอยขาว เหยี่ยวดำ และเหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา มีแนวโน้มนกใกล้สูญพันธุ์ จำนวน 5 ชนิด คือ เหยี่ยวเล็กตะโพก นกหัวโตมลายู นกกระจาบทอง นาคใหญ่ขนเรียบ และปลาแปบหางคอก นอกจากนี้อยู่ในสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม ไม่ได้รับการประเมิน และข้อมูลไม่เพียงพอในการประเมินจำนวน 256 ชนิด

การกระจายของสัตว์ป่าพบว่าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อยพบสัตว์ป่ามากที่สุด ยกเว้นปลาซึ่งถือว่าพบในทะเลน้อยเท่านั้น ส่วนถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ที่หลบภัย ได้แก่ แหล่งน้ำป่าจุด พืชลอยน้ำ พื้นที่ดินเลน ทุ่งหญ้า นาข้าว ป่าเสม็ดและป่าดิบชื้น บริเวณทะเลน้อยและโคยรอบนั้นเอง นอกจากนี้ จากการศึกษาการสร้างรังและวางไข่ของนกบางชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่และประชาชนโคยรอบ ทั้งนี้เพื่อได้ทำการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณทะเลน้อยได้อย่างถูกต้อง

คำนิยม

การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย (The Wildlife Resources Inventory at Thale Noi Basin) เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง การสำรวจและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย (A Study of Surveying Data on Natural Resources and Environment at Thale Noi Basin) เพื่อศึกษานิต ปริมาณ การกระจาย สถานภาพของสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมบริเวณทะเลน้อย ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไปในอนาคต การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ข้าพเจ้าในฐานะผู้ดำเนินการวิจัยต้องขอขอบคุณ รศ. ดร. สยามักดิ์ บุญยะวัฒน์ และ ดร.สมนิมิตร พุกงาม ที่ปรึกษาโครงการที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย คุณสุรชิต แวงโสธรณ์ คุณยุทธพงษ์ ธีรมังคละ คุณปณิตดา พรหมจรรย์ และ คุณจันทิมา เจริญศรี ที่ช่วยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ขอขอบคุณสาคในที่ปรึกษา นายจิตติพงษ์ พิณกิจ และนายพนม คงเมือง ที่ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนาม และนิสิตวิชาเอกชีววิทยา ชั้นปีที่ 2 มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยทักษิณที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านยานพาหนะและโอกาสในการทำวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติผู้ให้ทุนสนับสนุนเงินงบประมาณแผ่นดินปี 2541 รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมและช่วยในการดำเนินการวิจัยที่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดสาคร พุกงาม

กันยายน 2542

สารบัญ

	หน้า
1. คำนำ	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. วิธีการศึกษา	1
4. ผลการศึกษา	2
4.1 การตรวจเอกสาร	2
4.2 ความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่า	4
4.3 ความชุกชุมของสัตว์ป่า	16
4.4 สถานภาพของสัตว์ป่า	24
4.5 การกระจายของสัตว์ป่า	27
4.6 ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า	30
4.7 พื้นที่สร้างรังและวางไข่	36
5. สรุปผลการศึกษา	37
6. เอกสารอ้างอิง	37

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สรุปความหลากหลายชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและ การกระจายของสัตว์ป่า บริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย	5
ตารางที่ 2 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของนกที่สำรวจพบ บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	6
ตารางที่ 3 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์เลื้อยคืบด้วยนม ที่สำรวจพบบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	15
ตารางที่ 4 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์เลื้อยคลาน ที่สำรวจพบบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	17
ตารางที่ 5 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ที่สำรวจพบบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	19
ตารางที่ 6 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของปลาที่สำรวจพบ บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	20

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 การแบ่งพื้นที่เพื่อการศึกษาการกระจายของทรัพยากรสัตว์ป่า บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	28
ภาพที่ 2 บริเวณดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าใกล้ที่ทำกรเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	31
ภาพที่ 3 ดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณคลองนางริษม	31
ภาพที่ 4 ดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณห้วยกก ทางทิศเหนือของทะเลน้อย	33
ภาพที่ 5 ดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณปากคลองนางริษม ที่เป็นป่าอ้อ	33

การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย

The Wildlife Resources Inventory at Thale Noi Basin

1. คำนำ

สัตว์ป่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ทั้งชนิดพันธุ์และปริมาณ ทั้งนี้เนื่องจากการล่าและการทำลายที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร อันได้แก่ พื้นที่ป่าและแหล่งน้ำ จากการกระทำของมนุษย์ ทะเลน้อยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะนกน้ำทั้งที่เป็นนกอพยพและนกอพยพ ถึงแม้ว่าทะเลน้อยได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแล้วก็ตาม แต่ในขณะที่เขย่งกันประชาชนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณนี้ด้วยเช่นกัน จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งจากการที่ถิ่นที่อยู่อาศัยถูกเปลี่ยนแปลง แหล่งอาหารถูกทำลายลงไป เป็นต้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรและชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าตามมา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการสำรวจชนิดพันธุ์ จำนวนและการกระจาย รวมทั้งการสำรวจแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่า เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาซึ่งประโยชน์ในการศึกษาในระดับสูงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาถึงชนิด ปริมาณ และการกระจายของทรัพยากรสัตว์ป่าในบริเวณพื้นที่ศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรสัตว์ป่า อันได้แก่ ถิ่นที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร เป็นต้น
- 2.3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงต่อไป

3. วิธีการศึกษา

เนื่องจากสัตว์ป่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับมนุษย์ โดยการหลบหนีและการหลบซ่อนตัว ประกอบกับลักษณะทางนิเวศวิทยาของสัตว์บางประเภทที่ซ่อนอยู่ในที่มืดซิดและมี การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างกลมกลืน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การสำรวจสัตว์ป่าที่ปรากฏในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง จึงยากที่จะสำรวจได้ครอบคลุมทุกชนิดในช่วง

ระยะเวลาสั้นๆการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าให้ครอบคลุมในพื้นที่จึงสั้นเปลืองเวลาและงบประมาณในการสำรวจสูงมาก

อย่างไรก็ตามด้วยเวลาและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย จึงได้นำเอาเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ประกอบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ นอกจากนี้บริเวณทะเลน้อย ซึ่งได้ประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2518 เป็นพื้นที่ที่ได้รับความสนใจของนักวิชาการทางด้านสัตว์ป่าเป็นอย่างมาก มีการศึกษาสัตว์ป่าในหลาย ๆ สาขา ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ นี้ จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ประกอบกับการศึกษาภาคสนามเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากขึ้นเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งนำมาใช้ในการศึกษาและสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าในลุ่มน้ำทะเลน้อย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การสำรวจโดยตรง (Direct count) โดยการล่องเรือรอบ ๆ ทะเลน้อยและครอบคลุมถึงคลองต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อกับทะเลน้อย การเดินสำรวจบนฝั่งและในพื้นที่ป่าที่อยู่รอบ ๆ ทำการบันทึกชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่พบเห็นโดยตรง

3.2 การสำรวจโดยทางอ้อม (Indirect count) โดยการตรวจสอบจากผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ทำได้ด้วยบริเวณทะเลน้อยและบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งการสอบถามจากราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบทะเลน้อย โดยที่มีข้อสมมุติฐานว่า ราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีโอกาสพบเห็นสัตว์ป่าได้มากกว่าและบ่อยครั้งมากกว่าผู้ศึกษาที่เข้าสำรวจในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจในชนิดของสัตว์ป่าของราษฎรอาจคลาดเคลื่อนไปจากนักวิจัย ดังนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนี้จำเป็นต้องใช้เทคนิคหลายอย่างในการสอบถาม

4. ผลการศึกษา

4.1 การตรวจเอกสาร

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งแรกของประเทศไทย ประกาศจัดตั้งตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2518 มีพื้นที่ครอบคลุม 3 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา รวมพื้นที่ 285,625 ไร่ (กองอนุรักษ์สัตว์ป่า, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

มีส่วนที่เป็นพื้นดินร้อยละ 94 หรือประมาณ 268,486 ไร่ และส่วนที่เป็นพื้นน้ำร้อยละ 6 หรือประมาณ 17,137 ไร่ (สาขาวิชานิเวศวิทยา, ไม่ระบุปีที่พิมพ์)

ทะเลน้อยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองไทย เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำหลายชนิด ทั้งนกประจำถิ่น รวมทั้งนกอพยพที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีความหลากหลายของถิ่นที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะของนก เช่น แหลงน้ำ หูกหญ้า ป่าเสม็ด เป็นต้น ทำให้บริเวณดังกล่าวเหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำหลายชนิด ดังนั้น นกน้ำจึงถือเป็นทรัพยากรสัตว์ป่าที่มีอยู่อย่างหลากหลายและมีความสำคัญต่อเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อย่างไรก็ตาม สัตว์ป่าชนิดอื่น ๆ ก็สามารถพบได้ในบริเวณดังกล่าวด้วย (สาขาวิชานิเวศวิทยา, 2525)

การศึกษาทรัพยากรสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เน้นศึกษาในกลุ่มนก เพราะเป็นสัตว์ที่มีจำนวนมากและเป็นจุดเด่นของพื้นที่บริเวณนี้ โดย Ecological Research Division (1981) ได้รายงานชนิดนกที่พบขณะศึกษานิเวศวิทยาของนกเพื่อการอนุรักษ์ พบนกในบริเวณทะเลน้อยและบริเวณใกล้เคียงทั้งสิ้น 186 ชนิด ปลา 26 ชนิด ขณะที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2537) ได้ศึกษาชนิดและประชากรสัตว์ป่าบริเวณทะเลน้อย อันเนื่องมาจากโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สาย พท.11037 พบว่า มีนกทั้งหมดไม่น้อยกว่า 67 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 10 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 26 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 8 ชนิด และปลาไม่น้อยกว่า 14 ชนิด ในรายงานเล่มเดียวกันนี้ ในส่วนของการศึกษาทรัพยากรสัตว์ป่า ได้รายงานชนิดปลาที่ชาวประมงจับได้ในทะเลน้อยมีไม่น้อยกว่า 26 ชนิด

สาขาวิชานิเวศวิทยา (2525) ได้รายงานผลการสำรวจนกในบริเวณทะเลน้อย พบนกไม่น้อยกว่า 187 ชนิด โดยมีประชากรของนกที่พบระหว่างเดือนธันวาคม 2521-ธันวาคม 2523 จำนวน 43,179 ตัว ส่วน พรทิพย์ (2528) ได้รายงานชนิดนกที่พบบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยว่ามีจำนวนไม่น้อยกว่า 149 ชนิด ขณะที่สมพร (2521) ได้รายงานว่ามีนกไม่น้อยกว่า 64 ชนิด และได้ศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดของนกที่สร้างรังและวางไข่ในบริเวณทะเลน้อย 5 ชนิดคือ นกเป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) นกกระสานวล (*Ardea cinerea*) นกยาง (*Egretta spp.*) นกกาบบัว (*Mycteria leucocephala*) และนกอีโก้ง (*Porphyrio porphyrio*)

4.2 ความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่า

จากการรวบรวมเอกสารและการสำรวจในภาคสนาม พบว่า มีสัตว์ป่าที่มีกระดูกสันหลังในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย 5 ประเภท จำนวน 270 ชนิด ประกอบด้วยนก 184 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 12 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 30 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 8 ชนิด และปลา 36 ชนิด (ตารางที่ 1) ดังรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

4.2.1 นก

การอ้างอิงชนิดและชื่อวิทยาศาสตร์ของนกในการศึกษานี้ อ้างอิงตาม Lekagul and Round (1991) ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า มีนกอาศัยอยู่ในบริเวณทะเลน้อยและรัศมีโคจรอบไม่น้อยกว่า 54 วงศ์ จำนวน 184 ชนิด (ตารางที่ 2) โดยพบนกที่มีความสำคัญที่ควรอนุรักษ์ เช่น นกกระทุง (*Pelecanus philippensis*) นกกระสาหลวง (*Ardea cinerea*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกกาบบัว (*Mycteria leucocephala*) นกตะกรุม (*Leptoptilos javanicus*) นกช้อนหอยขาว (*Threskeiornis melanocephala*) เป็นต้น ส่วนชนิดนกที่พบเห็นได้เป็นจำนวนมากและตลอดปี เช่น นกอีโก้ง (*Porphyrio porphyrio*) เป็ดคับแถม (*Nettapus coromandelianus*) นกเป็ดผีเล็ก (*Tachybaptus neficollis*) นกกาน้ำเล็ก (*Phalacrocorax niger*) เป็นต้น ส่วนในช่วงฤดูอพยพ ชนิดนกที่สามารถพบเห็นได้เป็นประจำ เช่น นกเป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) นกเค้าดิน (*Actitis hypoleucos*) นกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) เป็นต้น

4.2.2 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

การอ้างอิงชนิดและชื่อวิทยาศาสตร์ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในการศึกษานี้ อ้างอิงตามจารุจินต์และวิเชียร (2537) ซึ่งจากผลการศึกษา พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมไม่น้อยกว่า 7 วงศ์ จำนวน 12 ชนิด (ตารางที่ 3) โดยชนิดที่พบมากและบ่อยครั้ง เช่น หนูท้องขาว (*Rattus rattus*) หังพอนธรรมดา (*Herpestes javanicus*) นากเล็บสั้น (*Aonyx cinerea*) เป็นต้น

ตารางที่ 1 สรุปความหลากหลายชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์ป่า บริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย

ประเภทสัตว์	จำนวนชนิด	ความชุกชุม			สถานภาพ						การกระจาย				
		VC	C	UC	V	NT	NE	DD	C	NW	NE	SW	SE		
นก	184	48	48	88	3	6	3	9	163	0	73	157	61	41	
สัตว์เลื้อยคลาน	12	3	7	2	0	0	1	0	11	0	5	11	3	0	
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	30	6	14	10	0	0	0	0	30	0	12	27	3	1	
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	8	6	2	0	0	0	0	0	8	0	5	7	3	3	
ปลา	36	6	20	10	1	0	1	0	34	1	36	?	?	?	
รวม	270	69	91	110	5	6	5	9	246	1	131	202	70	45	

หมายเหตุ : ระดับความชุกชุม

- VC = ชุกชุมมาก (Very Common)
- C = ชุกชุมปานกลาง (Common)
- UC = ชุกชุมน้อย (Uncommon)

การกระจาย

- C = ทะเลน้อย (Central Part)
- NW = บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (Northwest Part)
- NE = บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (Northeast Part)
- SW = บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย (Southwest Part)
- SE = บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย (Southeast Part)

สถานภาพ

- CE = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered)
- E = ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered)
- V = มีแนวโน้มสูญพันธุ์ (Vulnerable)
- NT = ใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened)
- NE = ไม่ได้รับการประเมิน (Not Evaluated)
- DD = ข้อมูลไม่เพียงพอ (Data Deficient)

ตารางที่ 2 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของนกที่สำรวจพบบริเวณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ชนิดของนก	ความชุกชุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
Family Podicipedidae												
1. นกเป็ดคี่เล็ก (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	X							X				
Family Pelecanidae												
2. นกกระทุง (<i>Pelecanus philippensis</i>)			X	X					X			
Family Phalacrocoracidae												
3. นกกระนํ้าเล็ก (<i>Phalacrocorax niger</i>)	X							X	X	X		
Family Ardeidae												
4. นกยางกรอกพินธุจีน (<i>Ardeola bacchus</i>)	X							X	X	X	X	X
5. นกยางกรอกพินธุชวา (<i>Ardeola speciosa</i>)			X					X	X	X	X	X
6. นกยางควาย (<i>Bubulcus ibis</i>)	X							X	X	X	X	X
7. นกยางทะเล (<i>Egretta sacra</i>)		X						X	X	X	X	X
8. นกยางเป็ย (<i>Egretta garzetta</i>)	X							X	X	X		
9. นกยางโทนน้อย (<i>Egretta intermedia</i>)	X							X	X	X		
10. นกยางโทนใหญ่ (<i>Egretta alba</i>)		X						X	X	X		
11. นกยางไฟหัวดำ (<i>Ixobrychus sinensis</i>)		X						X	X	X		
12. นกยางไฟหัวเทา (<i>Ixobrychus eurhythmus</i>)		X				X		X				
13. นกยางไฟธรรมดาคา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)	X							X	X			
14. นกยางเขียว (<i>Butorides striatus</i>)		X						X				
15. นกยางดำ (<i>Dupetor flavicollis</i>)			X					X	X			
16. นกกระสานวล (<i>Ardea cinerea</i>)			X		X			X	X	X		
17. นกกระสาแดง (<i>Ardea purpurea</i>)	X				X			X	X	X		
Family Ciconiidae												
18. นกทาบัว (<i>Mycteria leucocephala</i>)			X		X				X			
19. นกตะกรุม (<i>Leptoptilos javanicus</i>)			X	X					X			
Family Threskiornithidae												
20. นกช้อนหอยขาว (<i>Threskiornis malanocephalus</i>)			X		X					X		
Family Anatidae												
21. เป็ดลาย (<i>Anas querquedula</i>)			X					X	X	X		
22. เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)	X							X	X	X		
23. เป็ดคัมแบค (<i>Nettapus coromandelianus</i>)	X						X	X				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของนก	ความชุกชุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
Family Accipitridae												
24. เหยี่ยวขาว (<i>Elanus caeruleus</i>)	X								X			
25. เหยี่ยวแดง (<i>Haliastur indus</i>)	X						X	X	X	X		
26. เหยี่ยวดำ (<i>Milvus migrans</i>)			X		X				X	X		
27. เหยี่ยวนกเขาชริกตรา (<i>Accipiter badius</i>)		X							X			
28. เหยี่ยวตางสี (<i>Spizaetus cirrhatus</i>)			X						X			
29. เหยี่ยวนกรระจอกเล็ก (<i>Accipiter virgatus</i>)			X						X			
30. เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา (<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>)			X	X				X	X	X		X
31. เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา (<i>Ichthyophaga humilis</i>)			X		X			X	X	X		X
32. นกออก (<i>Haliaeetus leucogaster</i>)			X				X	X				X
33. เหยี่ยวรุ้ง (<i>Spilornis cheela</i>)			X						X			
34. เหยี่ยวค่างค้ำขาว (<i>Circus melanoleucos</i>)			X						X			
35. เหยี่ยวทุ่ง (<i>Circus spilonotus</i>)		X							X			
Family Pandionidae												
36. เหยี่ยวออสเปร์ (<i>Pandion haliaetus</i>)			X					X	X	X		
Family Falconidae												
37. เหยี่ยวเล็กตะโกลงขาว (<i>Polihierax insignis</i>)			X			X			X			
Family Rallidae												
38. นกอีลุ้มขนอกเทา (<i>Rallus striatus</i>)		X						X	X			
39. นกอีลุ้มขนเล็ก (<i>Porzana pusilla</i>)			X					X				
40. นกหนูแดง (<i>Porzana fusca</i>)		X						X				
41. นกอีลุ้มขนคิ้วขาว (<i>Porzana cinerea</i>)		X						X				
42. นกกวัก (<i>Amaurornis phoenicurus</i>)		X						X				
43. นกอีลุ้ม (<i>Gallinula cinerea</i>)		X					X	X	X			
44. นกอีลุ้ม (<i>Gallinula chloropus</i>)	X							X		X		X
45. นกอีลุ้ม (<i>Porphyrio porphyrio</i>)	X							X	X	X	X	X
46. นกคู้ท (<i>Fulica atra</i>)			X					X				
Family Jacanidae												
47. นกอีแจว (<i>Hydrophasianus chirurgus</i>)	X							X				
48. นกพริก (<i>Metopidius indicus</i>)	X							X				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของนก	ความขุกขุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
Family Charadriidae												
49. นกกระทาเต้แคว็ด (<i>Vanellus indicus</i>)	X								X	X		X
50. นกหัวโตหงส์ทอง (<i>Pluvialis fulva</i>)		X						X	X	X		X
51. นกหัวโตเล็กขาเหลือง (<i>Charadrius dubius</i>)		X						X	X	X		X
52. นกหัวโตมลายู (<i>Charadrius peronii</i>)			X			X		X	X	X		X
Family Scolopacidae												
53. นกทะเลขาเขียว (<i>Tringa nebularia</i>)		X						X	X			
54. นกชายเลนน้ำจืด (<i>Tringa glareola</i>)	X							X	X	X	X	X
55. นกเค้าดิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)	X							X	X	X	X	X
56. นกนือทใหญ่ (<i>Calidris tenuirostris</i>)			X					X	X			
57. นกปากซ่อมหางพิค (<i>Gallinago gallinago</i>)	X								X	X	X	X
Family Recurvirostridae												
58. นกคันทึน (<i>Himantopus himantopus</i>)	X							X	X	X	X	X
Family Glareolidae												
59. นกเขนทุ่งใหญ่ (<i>Glareola maldivarum</i>)	X								X	X		X
Family Laridae												
60. นกนางนวลธรรมดา (<i>Larus brunnicephalus</i>)		X						X				X
61. นกนางนวลขอบปีกขาว (<i>Larus ridibundus</i>)			X					X				X
62. นกนางนวลแถบเคราขาว (<i>Chlidonias hybridus</i>)			X					X				X
63. นกนางนวลแถบดำปีกขาว (<i>Chlidonias leucopterus</i>)			X					X				X
64. นกนางนวลแถบปากหนา (<i>Gelochelidon nilotica</i>)		X						X				X
65. นกนางนวลแถบเล็ก (<i>Sterna albifrons</i>)			X					X				X
Family Columbidae												
66. นกพิราบป่า (<i>Columba livia</i>)		X						X	X	X		
67. นกเป็ดแดง (<i>Treron fulvicollis</i>)			X						X		X	
68. นกเป็ดคอสีม่วง (<i>Treron vernans</i>)		X							X	X	X	
69. นกเป็ดใหญ่ (<i>Treron capellei</i>)			X						X			
70. นกเขาใหญ่ (<i>Streptopelia chinensis</i>)	X								X	X	X	
71. นกเขาขาว (<i>Geopelia striata</i>)		X							X	X	X	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของนก	ความขุกขุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NB	SW	SE
Family Cuculidae												
72. นกคัตคูหงอน (<i>Clamator coromandus</i>)			X						X			
73. นกอีวาบตักแตน (<i>Cacomantis merulinus</i>)		X							X			
74. นกคัตคูแซงแซว (<i>Surniculus lugubris</i>)			X						X			
75. นกคุดหว่า (<i>Eudynamys scolopacea</i>)		X							X			
76. นกคัตคูเหยี่ยวใหญ่ (<i>Cuculus sparverioides</i>)			X						X			
77. นกคัตคูสีทองแดง (<i>Chrysococcyx minutillus</i>)			X						X			
78. นกบั้งรอกใหญ่ (<i>Phaenicophaeus tristis</i>)		X							X			
79. นกบั้งรอกแดง (<i>Phaenicophaeus chlorophaeus</i>)			X						X			
80. นกบั้งรอกเล็กท้องเทา (<i>Phaenicophaeus diardi</i>)			X						X			
81. นกบั้งรอกเล็กท้องแดง (<i>Phaenicophaeus sumantranus</i>)			X						X			
82. นกกระปูดใหญ่ (<i>Centropus sinensis</i>)	X							X	X	X	X	X
83. นกกระปูดเล็ก (<i>Centropus bengalensis</i>)			X					X	X	X		
Family Tytonidae												
84. นกแสก (<i>Tyto alba</i>)			X						X		X	
Family Strigidae												
85. นกเค้าเหยี่ยว (<i>Ninox scutulata</i>)			X						X			
86. นกเค้าหูขาวเล็ก (<i>Otus sunia</i>)			X						X			
87. นกเค้าคู่ (<i>Otus lempiji</i>)		X							X			
Family Caprimulgidae												
88. นกคอบขุขี้กิ้ง (<i>Eurostopodus macrotis</i>)			X						X			
89. นกคอบขุหางขาว (<i>Caprimulgus macrurus</i>)		X							X			
Family Alcedinidae												
90. นกกระเต็นน้อยธรรมดา (<i>Alcedo atthis</i>)		X						X	X		X	
91. นกกระเต็นน้อยสามนิ้ว (<i>Ceyx erithacus</i>)			X						X			
92. นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา (<i>Halcyon capensis</i>)		X							X			
93. นกกระเต็นอกขาว (<i>Halcyon smyrnensis</i>)	X							X	X		X	
94. นกกระเต็นหัวดำ (<i>Halcyon pileata</i>)	X								X			
95. นกกินเปี้ยว (<i>Halcyon chloris</i>)		X							X	X		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของนก	ความชุกชุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	B	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
Family Meropidae												
96. นกจามคาหัวสีส้ม (<i>Merops leschenaulti</i>)		X							X			
97. นกจามคาหัวเขียว (<i>Merops philippinus</i>)	X								X			
98. นกจามคาคอสีฟ้า (<i>Merops viridis</i>)			X						X			
Family Coraciidae												
99. นกตะขาบทุ่ง (<i>Coracias benghalensis</i>)	X								X	X	X	X
100. นกตะขาบดง (<i>Eurystomus orientalis</i>)			X						X			
Family Bucerotidae												
101. นกเงือกกรมช้าง (<i>Rhyticeros undulatus</i>)			X				X		X			
Family Megalaimidae												
102. นกโพระดกธรรมดา (<i>Magalaima lineata</i>)		X							X		X	
103. นกคันทอง (<i>Megalaima haemacephala</i>)	X								X		X	
Family Picidae												
104. นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง (<i>Dinopium javanense</i>)			X						X			
Family Apodidae												
105. นกแอ่นกินรัง (<i>Aerodramus fuciphagus</i>)	X						X	X	X	X	X	X
106. นกแอ่นบ้าน (<i>Apus affinis</i>)		X					X	X	X	X	X	X
107. นกแอ่นคาง (<i>Cypsiurus balasienis</i>)	X						X	X	X	X	X	X
Family Hirundinidae												
108. นกนางแอ่นแปซิฟิก (<i>Hirundo tahitica</i>)	X							X	X	X	x	X
109. นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)	X							X	X	X	X	X
110. นกนางแอ่นคอโศกแดง (<i>Hirundo daurica</i>)		X						X	X			x
Family Alaudidae												
111. นกจามผ่นเสียงสวรรค์ (<i>Alauda gulgula</i>)			X						X	X	X	X
Family Campephagidae												
112. นกพญาไฟสีเทา (<i>Pericrocotus divaricatus</i>)			X					X	X			
Family Chloropseidae												
113. นกขมิ้นน้อยธรรมดา (<i>Aegithina tiphia</i>)	X								X			
114. นกขมิ้นน้อยปีกเรียบ (<i>Aegithina lafresnayei</i>)			X						X			
115. นกเขียวก้านคองปีกสีฟ้า (<i>Chloropsis cochinchinensis</i>)			X						X			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของนก	ความขุกขุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
138. นกกระจิ๊ดเขียวคล้ำ (<i>Phylloscopus trochiloides</i>)			X						X		X	
139. นกกระจิบธรรมดา (<i>Orthotomus sutorius</i>)	X								X		X	
140. นกกระจิบคอดำ (<i>Orthotomus atrogularis</i>)			X						X			
141. นกกระจิบหัวแดง (<i>Orthotomus sepium</i>)		X							X		X	
142. นกหงส์ปากหนา (<i>Acrocephalus aedon</i>)			X						X	X		
143. นกหงส์ใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)			X					X	X	X	X	X
144. นกหงส์หัวดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)			X					X	X	X	X	X
145. นกกระจิบหญ้าสีเขียว (<i>Prinia inornata</i>)			X					X		X	X	
146. นกกระจิบหญ้าท้องเหลือง (<i>Prinia flaviventris</i>)		X						X		X	X	
147. นกยอดข้าวหางเพนตา (<i>Cisticola juncidis</i>)	X							X	X	X	X	X
Family Irenidae												
148. นกเขียวคราม (<i>Irena puella</i>)			X						X			
Family Turdidae												
149. นกกางเขนบ้าน (<i>Copsychus saularis</i>)	X								X		X	
150. นกกางเขนดง (<i>Copsychus malabaricus</i>)			X								X	
151. นกยอดหญ้าหัวดำ (<i>Saxicola torquata</i>)			X					X	X	X	X	X
Family Muscipidae												
152. นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)			X						X	X		
153. นกจับแมลงคอแดง (<i>Ficedula parva</i>)			X						X			
154. นกจับแมลงหัวเทา (<i>Culicicapa ceylonensis</i>)			X						X		X	
155. นกอีแพรดคิ้วขาว (<i>Rhipidura aureola</i>)			X						X	X		
156. นกอีแพรดแถบออกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)	X							X	X		X	X
157. นกจับแมลงจุกดำ (<i>Hypothymis azurea</i>)		X							X		X	
158. นกจับแมลงสีฟ้าท้องขาว (<i>Cyanoptila cyanomelana</i>)			X						X			
Family Pachycephalidae												
159. นกโกลกหัวโต (<i>Pachycephala grisola</i>)			X						X			
Family Motacillidae												
160. นกเค้าดินสวน (<i>Anthus hodgsoni</i>)		X							X	X	X	X
161. นกเค้าดินทุ่ง (<i>Anthus novaeseelandiae</i>)	X								X	X	X	X
162. นกขี้มดขาว (<i>Motacilla alba</i>)		X							X	X	X	X

ชนิดของนก	ความชุกชุม			สถานภาพ				การกระจาย				
	VC	C	UC	CE	E	V	NT	C	NW	NE	SW	SE
163. นกเค้าลมหลังเทา (<i>Motacilla cinerea</i>)		X						X				
164. นกเค้าลมเหลือง (<i>Motacilla flava</i>)		X						X				
165. นกเค้าลมดง (<i>Dendronanthus indicus</i>)			X						X			
Family Laniidae												
166. นกอีเสือสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)	X							X	X			
Family Sturnidae												
167. นกเอี้ยงคำปีกขี้ไต้ (<i>Aplonis panayensis</i>)		X							X		X	
168. นกเอี้ยงสาริกา (<i>Acridotheres tristis</i>)	X								X		X	
169. นกเอี้ยงควาย (<i>Acridotheres fuscus</i>)		X							X	X		
170. นกเอี้ยงหงอน (<i>Acridotheres javanicus</i>)			X						X	X	X	
Family Nectariniidae												
171. นกกินปลีคอสีน้ำตาล (<i>Anthreptes malacensis</i>)	X								X		X	
172. นกกินปลีแก้มสีทับทิม (<i>Anthreptes singalensis</i>)			X						X		X	
173. นกกินปลีคอสีม่วง (<i>Nectarinia sperata</i>)			X						X			
174. นกกินปลีคอสีทองแดง (<i>Nectarinia calcostetha</i>)			X						X			
175. นกกินปลีคอเหลือง (<i>Nectarinia jugularis</i>)	X								X		X	
176. นกปลีกกล้วยเล็ก (<i>Arachnothera longirostris</i>)			X						X			
Family Dicaeidae												
177. นกกาฝากท้องสี่เหลี่ยม (<i>Dicaeum trigonostigma</i>)		X							X			
178. นกสีชมพูสวน (<i>Dicaeum cruentatum</i>)	X								X		X	
Family Zosteropidae												
179. นกแว่นตาขาวสีเหลืองปีกขี้ไต้ (<i>Zosterops everetti</i>)		X							X		X	
180. นกแว่นตาขาวสีทอง (<i>Zosterops palpebrosus</i>)		X							X		X	
Family Passeridae												
181. นกกระจอกบ้าน (<i>Passer montanus</i>)	X								X		X	
Family Ploceidae												
182. นกกระจางธรรมดา (<i>Ploceus philippinus</i>)		X					X		X		X	
183. นกกระจางทอง (<i>Ploceus hypoxanthus</i>)			X			X			X		X	
Family Estrildidae												
184. นกกระต๊อสีอิฐ (<i>Lonchura malacca</i>)			X						X		X	
รวม	48	48	88	3	6	3	9	73	157	61	62	41

หมายเหตุ :	ระดับความขรุขระ	VC	= ขรุขระมาก
		C	= ขรุขระธรรมดา
		UC	= ขรุขระน้อย
สถานภาพ		CE	= โกลด์สตูพันธุ์อย่างยิ่ง
		E	= โกลด์สตูพันธุ์
		V	= มีแนวโน้มนโกลด์สตูพันธุ์
		NT	= โกลด์จุกกุกกน
การกระจาย		C	= ทะเลน้อย
		NW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		NE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		SW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย
		SE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

ตารางที่ 3 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่สำรวจพบ บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ชนิดของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	ความชุกชุม			สถานภาพ		การกระจาย				
	VC	C	UC	V	NE	C	NW	NE	SW	SE
Family Tupaiidae										
1. กระแตไต่ (<i>Tupaia glis</i>)			X		X				X	
Family Sciuridae										
2. กระรอกข้างลายท้องแดง (<i>Callosciurus notatus</i>)		X			X		X			
3. กระรอกปลายหางดำ (<i>Callosciurus caniceps</i>)		X			X		X		X	
Family Muridae										
4. หนูทุกใหญ่ (<i>Bandicota indica</i>)		X			X		X	X	X	
5. หนูท้องขาว (<i>Rattus rattus</i>)	X				X	X	X	X	X	
6. หนูจิ้ง (<i>Rattus exulans</i>)		X					X		X	
Family Cercopithecidae										
7. ลิงแสม (<i>Macaca fascicularis</i>)		X			X	X	X		X	
Family Mustelidae										
8. นากใหญ่ขนเรียบ (<i>Lutra perspicillata</i>)			X	X		X	X		X	
9. นากเล็กสัน (<i>Aonyx cinerea</i>)	X				X	X	X		X	
Family Herpestidae										
10. หังทอนธรรมดา (<i>Herpestes javanicus</i>)	X				X		X		X	
Family Viverridae										
11. อีเห็นข้างกาย (<i>Paradoxurus hermaphroditus</i>)		X			X		X		X	
Family Felidae										
12. เสือปลา (<i>Felis viverrina</i>)		X			X	X	X	X	X	
รวม	3	7	2	1	11	5	11	3	11	0

หมายเหตุ : ระดับความชุกชุม VC = ชุกชุมมาก สถานภาพ V = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์
 C = ชุกชุมธรรมดา NE = ไม่ได้รับการประเมิน
 UC = ชุกชุมน้อย
 การกระจาย C = ทะเลน้อย
 NW = บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
 NE = บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
 SW = บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย
 SE = บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

4.2.3 สัตว์เลื้อยคลาน

การอ้างอิงชนิดและชื่อวิทยาศาสตร์ของสัตว์เลื้อยคลานในการศึกษาครั้งนี้ อ้างอิงตามจารุจินต์และวิเชียร (2537) ซึ่งจากผลการศึกษา พบสัตว์เลื้อยคลานไม่น้อยกว่า 11 วงศ์ จำนวน 30 ชนิด (ตารางที่ 4) โดยชนิดที่พบบ่อยและบ่อยครั้ง เช่น กิ้งก่าหัวแดง (*Calotes versicolor*) ตุ๊กแก (*Gecko gecko*) จิ้งเหลนบ้าน (*Mabuya multifasciatus*) งูลายสอธรรมคา (*Xenochrophis flavipunctata*) เป็นต้น

4.2.4 สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

การอ้างอิงชนิดและชื่อวิทยาศาสตร์ของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในการศึกษาครั้งนี้ อ้างอิงตามจารุจินต์และวิเชียร (2537) ซึ่งจากผลการศึกษา พบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกไม่น้อยกว่า 3 วงศ์ จำนวน 8 ชนิด (ตารางที่ 5) โดยชนิดที่พบบ่อยและบ่อยครั้ง เช่น คางคกบ้าน (*Bufo melanostictus*) เขียดหลังปุ่ม (*Phrynoglossus martensii*) เขียดจะนา (*Occidozyga lima*) เขียดเขียว (*Rana erythraea*) เป็นต้น

4.2.5 ปลา

การอ้างอิงชนิดและชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาในการศึกษาครั้งนี้ อ้างอิงตามชวลิตและคณะ (2540) ซึ่งจากผลการศึกษา พบปลาไม่น้อยกว่า 14 ครอบครัว จำนวน 36 ชนิด (ตารางที่ 6) โดยชนิดที่พบบ่อยครั้ง เช่น ปลาสลัด (*Notopterus notopterus*) ปลาจิ๋วหางกรรไกร (*Rashora trilineata*) ปลาเลื้อยหางลาย (*Systemus partipentozoma*) ปลากระดี่หม้อ (*Trichogaster tricopterus*) เป็นต้น ส่วนชนิดที่พบค่อนข้างยาก เช่น ปลากะตูดจุด (*Hampala disper*) ปลากดเหลือง (*Hemibargrus nemurus*) ปลานเป็นแก้วพม่า (*Parambassis ranga*) ปลากริมควาย (*Trichopsis vittatus*) เป็นต้น

4.3 ความชุกชุมของสัตว์ป่า

การวัดความชุกชุมของสัตว์ป่า อ้างอิงจากพรทิพย์ (2528) โดยการหาอัตราร้อยละของสัตว์ที่พบตามสมการ

ตารางที่ 4 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์เลื้อยคลานที่สำรวจพบ บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ชนิดของสัตว์เลื้อยคลาน	ระดับความชุกชุม			สถานภาพ		การกระจาย				
	VC	C	UC	V	NE	C	NW	NE	SW	SE
Family Emydidae										
1. เต่าหวาย (<i>Heosemys grandis</i>)			X		X	X	X		X	
2. เต่าหับ (<i>Cuora amboinensis</i>)		X			X	X	X		X	
3. เต่าบึงหัวเหลือง (<i>Hieremys annandeli</i>)			X		X	X	X		X	
4. เต่าดำ (<i>Siebenrockiella crassicollis</i>)			X		X	X	X		X	
5. เต่าเหลือง (<i>Indotestudo elongata</i>)			X		X				X	
Family Trionychidae										
6. ตะพาบน้ำ (<i>Amyda cartilaginea</i>)		X			X	X	X	X	X	X
Family Gekkonidae										
7. จิ้งจกหางหนาม (<i>Hemidactylus frenatus</i>)	X				X	X	X		X	
8. จิ้งจกหางเรียว (<i>Hemidactylus garnotii</i>)			X		X	X	X		X	
9. จิ้งจกหางแบน (<i>Cosymbotus platyurus</i>)	X				X		X		X	
10. กิ้งก่า (<i>Gekko gecko</i>)	X				X		X		X	
Family Agamidae										
11. กิ้งก่าหัวแดง (<i>Calotes versicolor</i>)	X				X		X		X	
12. กิ้งก่าแก้ว (<i>Calotes emma</i>)			X		X		X			
Family Scincidae										
13. จิ้งเหลนบ้าน (<i>Mabuya multifasciata</i>)	X				X		X		X	
Family Varanidae										
14. ตะกวด (<i>Varanus bengalensis</i>)		X			X		X			
15. เหี้ย (<i>Varanus salvator</i>)		X			X	X	X		X	
Family Uropeltidae										
16. งูเหลือม (<i>Python reticulatus</i>)			X		X		X			
Family Colubridae										
17. งูไข่ (<i>Enhydris bocourti</i>)			X		X	X	X	X	X	X
18. งูปดิง (<i>Enhydris plumbea</i>)		X			X	X	X	X	X	X
19. งูสายรุ้งลายขีด (<i>Enhydris enhydris</i>)		X			X	X	X		X	
20. งูหัวกะโหลก (<i>Homalopsis buccata</i>)		X			X	X				

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชนิดของสัตว์เลื้อยคลาน	ระดับความชุกชุม			สถานภาพ		การกระจาย				
	VC	C	UC	V	NE	C	NW	NE	SW	SE
21. งูสีง (Ptyas korros)		X			X		X		X	
22. งูลายสาบคอแดง (Rhabdophis subminiatus)		X			X				X	
23. งูลายสอธรรมคา (Xenochrophis flavipunctata)	X				X		X			
24. งูสายม่านพระอินทร์ (Dendelaphis pictus)		X			X		X			
25. งูเขียวหัวจิ้งจก (Ahaetulla prasina)		X			X		X			
26. งูปลีทอง (Boiga dendrophila)			X		X		X			
Family Elapidae										
27. งูสามเหลี่ยม (Bungarus fasciatus)		X			X		X			
28. งูเห่า (Naja kaouthia)		X			X		X		X	
Family Viperidae										
29. งูกระจับ (Calloselasma rhodostoma)		X			X		X			
30. งูเขียวหางไหม้ท้องเหลือง (Trimeresurus albolabris)			X		X		X			
รวม	6	14	10	0	30	12	27	3	19	1

หมายเหตุ :	ระดับความชุกชุม	VC	= ชุกชุมมาก
		C	= ชุกชุมธรรมดา
		UC	= ชุกชุมน้อย
สถานภาพ		V	= มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์
		NE	= ไม่ได้รับการประเมิน
การกระจาย		C	= ทะเลน้อย
		NW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		NE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		SW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย
		SE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

ตารางที่ 5 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก
ที่สำรวจพบบริเวณเขตก้ามดำสัตว์ป่าทะเลน้อย

ชนิดของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	ระดับความชุกชุม			สถานภาพ		การกระจาย				
	VC	C	UC	V	NE	C	NW	NE	SW	SE
Family Bufonidae										
1. กางกบบ้าน (<i>Bufo melanostictus</i>)	X				X		X		X	
Family Ranidae										
2. เขียดหลังป้อม (<i>Phrynoglossus martensi</i>)		X			X	X	X		X	
3. เขียดจระนา (<i>Occidozyga lima</i>)	X				X	X	X	X	X	X
4. เขียดเขียว (<i>Rana erythraea</i>)	X				X	X	X	X	X	X
5. กบหนอง (<i>Rana limnocharis</i>)	X				X	X	X	X	X	X
6. กบนา (<i>Rana rugulosa</i>)		X			X				X	
Family Rhacophoridae										
7. เขียดตะปาด (<i>Rhacophorus leucomystax</i>)	X				X	X	X		X	
Family Microhylidae										
8. อึ่งอ่างบ้าน (<i>Kaloula pulchra</i>)	X				X		X		X	
รวม	6	2	0	0	8	5	7	3	8	3

หมายเหตุ:	ระดับความชุกชุม	VC	= ชุกชุมมาก
		C	= ชุกชุมธรรมดา
		UC	= ชุกชุมน้อย
สถานภาพ		V	= มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์
		NE	= ไม่ได้รับการประเมิน
การกระจาย		C	= ทะเลน้อย
		NW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		NE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย
		SW	= บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย
		SE	= บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

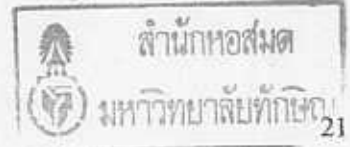

ตารางที่ 6 ชนิด ระดับความชุกชุม สถานภาพและการกระจายของปลาที่สำรวจพบบริเวณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ชนิดของปลา	ระดับความชุกชุม			สถานภาพ		
	VC	C	UC	V	NE	DD
Family Notopteridae						
1. ปลาสกลาด (<i>Notoperus notopterus</i>)	X				X	
Family Cyprinidae						
2. ปลาแปบหางคอก (<i>Parachela maculicauda</i>)		X		X		
3. ปลาแปบ (<i>Parachela siamensis</i>)		X			X	
4. ปลาแปบ (<i>Parachela oxygastroides</i>)		X			X	
5. ปลาชีวกวาช (<i>Rasbora argyrotaenia</i>)			X		X	
6. ปลาชีวหางแดง (<i>Rasbora borapetensis</i>)		X			X	
7. ปลาชีวหางกรไกร (<i>Rasbora trilineata</i>)	X				X	
8. ปลาไส้ตันคานแดง (<i>Cyclocheilichthys apogon</i>)		X			X	
9. ปลาตะเทียนทอง (<i>Barbodes altus</i>)			X		X	
10. ปลาตะเทียนขาว (<i>Barbodes gonionotus</i>)		X			X	
11. ปลากระสูบจุด (<i>Hampala dispar</i>)			X		X	
12. ปลากระสูบขีด (<i>Hampala macrolepidota</i>)		X			X	
13. ปลาตะเทียนทราซ (<i>Puntius brevis</i>)	X				X	
14. ปลาแก้มขี้ (<i>Systemus orphoides</i>)		X			X	
15. ปลาเสือข้างลาย (<i>Systemus partipentozona</i>)	X				X	
16. ปลาสร้อยนกเขา (<i>Osteochilus hasselti</i>)		X			X	
Family Bagridae						
17. ปลาเขยงใบข้าว (<i>Mystus singaringan</i>)			X		X	
18. ปลาจอกเหลือง (<i>Hemibagrus nemurus</i>)			X		X	
Family Siluridae						
19. ปลาสุ่มพร (<i>Ompok bimaculatus</i>)		X			X	
Family Clariidae						
20. ปลาตุ๊กค่าน (<i>Clarias batrachus</i>)		X			X	
21. ปลาตุ๊กอูย (<i>Clarias macrocephalus</i>)		X			X	
Family Hemiramphidae						
22. ปลาเข็ม (<i>Dermogenys pusillus</i>)		X			X	

๒๒๙.๙
 ๘ ๗๖๙ ๕
 ๑๖๕๑
 ๒๖-๑๑

B. ๕๐๖๙๐

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

ชนิดของปลา	ระดับความขูดขุม			สถานภาพ		
	VC	C	UC	V	NE	DD
Family Belontiidae						
23. ปลากระทุงเหว (<i>Xenentodon cancilla</i>)		X			X	
Family Aplocheilidae						
24. ปลาหัวตะกั่ว (<i>Aplocheilus panchax</i>)		X			X	
Family Syngnathidae						
25. ปลาจิ้มฟันจระเข้ยักษ์ (<i>Doryichthys bagia</i>)		X				X
26. ปลาจิ้มฟันจระเข้ (<i>Deryichthys deokhatoides</i>)			X		X	
Family Synbranchidae						
27. ปลาไหลนา (<i>Monoterus albus</i>)			X		X	
Family Ambassidae						
28. ปลาเป็นแก้วพม่า (<i>Parambassis ranga</i>)			X		X	
Family Nandidae						
29. ปลาเสียดำ (<i>Nandus nebulosus</i>)		X			X	
30. ปลาหมอช้างเหยียบ (<i>Pristolepis fasciatus</i>)	X				X	
Family Belontiidae						
31. ปลาตลิด (<i>Trichogaster pectoralis</i>)			X		X	
32. ปลากระดี่หม้อ (<i>Trichogaster tricopterus</i>)	X				X	
33. ปลากริมควาย (<i>Trichopsis vittatus</i>)			X		X	
Family Channidae						
34. ปลาชะพง (<i>Channa lucius</i>)		X			X	
35. ปลาชะโด (<i>Channa micropeltes</i>)		X			X	
36. ปลาซ่อน (<i>Channa striata</i>)		X			X	
รวม	6	20	10	1	35	1

หมายเหตุ : ระดับความขูดขุม VC = ขูดขุมมาก
 C = ขูดขุมธรรมดา
 UC = ขูดขุมน้อย
 สถานภาพ V = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์
 NE = ไม่ได้รับการประเมิน
 DD = ข้อมูลไม่เพียงพอ

$$\text{ระดับความชุกชุม} = \frac{NX100}{N}$$

20

N = จำนวนครั้งที่พบสัตว์ในแต่ละครั้งของการสำรวจ

ซึ่งในการศึกษานี้ได้กำหนดระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าทุกประเภทไว้ 3 ระดับคือ ชุกชุมมาก (Very Common) มีอัตราร้อยละ 67-100 ชุกชุมปานกลาง (Common) อัตราร้อยละ 34-66 และ ชุกชุมน้อย (Uncommon) อัตราร้อยละ 1-33 และในการวัดระดับความชุกชุมนี้ยังได้เปรียบเทียบกับจำนวนที่พบในการสำรวจด้วย โดยกำหนดว่าจำนวนที่พบมากกว่า 100 ตัวมีความชุกชุมมาก จำนวน 10-100 ตัว มีความชุกชุมปานกลาง และพบน้อยกว่า 10 ตัว มีระดับความชุกชุมน้อย

ผลการศึกษาความชุกชุมของสัตว์ป่าในบริเวณทะเลน้อย พบว่า จำนวนสัตว์ป่าที่มีความชุกชุมมากมี 69 ชนิด ชุกชุมปานกลาง 91 ชนิดและชุกชุมน้อย 110 ชนิด (ตารางที่ 1) โดยแยกตามประเภทของสัตว์ป่า ดังนี้

4.3.1 นก

จากผลการศึกษา พบนกไม่น้อยกว่า 184 ชนิด โดยเป็นนกที่ชุกชุมมาก (Very Common) 48 ชนิด เช่น นกเป็ดสีเล็ก (*Tachybaptus ruficollis*) นกกาน้ำเล็ก (*Phalacrocorax niger*) นกเป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) เป็ดคับแค (*Nettapus coromandelianus*) เขี้ยวแดง (*Haliastur indus*) นกอีโก้ง (*Porphyrio porphyrio*) เป็นต้น นกที่ชุกชุมปานกลาง (Common) พบ 48 ชนิด เช่น นกกวัก (*Amaurornis phaenicurus*) นกยางโทนใหญ่ (*Egretta alba*) นกกระเด็นน้อยธรรมดา (*Alcedo atthis*) นกแซงแซวหางปลา (*Dicrurus macrocercus*) นกเค้าดินสวน (*Anthus hodgsoni*) เป็นต้น และนกที่ชุกชุมน้อย (Uncommon) พบ 88 ชนิด เช่น นกยางดำ (*Dupetor flavicollis*) เป็ดลาย (*Anas querquedula*) นกออก (*Haliaeetus leucogaster*) นกกาบบัว (*Mycteria leucocephala*) นกแซงแซวหางอนขน (*Dicrurus hottentattus*) เป็นต้น

4.3.2 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบจากการสำรวจมีไม่น้อยกว่า 12 ชนิด เป็นชนิดที่ชุกชุมมาก 3 ชนิด คือ หนูท้องขาว (*Rattus rattus*) นากเล็บสั้น (*Aonyx cinerea*) และพังพอนธรรมดา

(*Herpestes javanicus*) ส่วนชนิดที่มีความชุกชุมปานกลางมี 7 ชนิด เช่น เสือปลา (*Felis viverrina*) กระรอกปลายหางดำ (*Callosciurus caniceps*) หนูจืด (*Rattus exulans*) เป็นต้น ส่วนอีก 2 ชนิด คือ กระแตไค้ (*Tupaia glis*) และนากใหญ่ขนเรียบ (*Lutra perspicillata*) มีความชุกชุมน้อย

4.3.3 สัตว์เลื้อยคลาน

พบสัตว์เลื้อยคลานไม่น้อยกว่า 30 ชนิด เป็นชนิดที่ชุกชุมมาก 6 ชนิด เช่น กิ้งก่าหัวแดง (*Calotes versicolor*) ตุ๊กแก (*Gekko gekko*) งูลายสอธรรมดา (*Xenochrophis flavipunctata*) จิ้งเหลนบ้าน (*Mabuya multifasciatus*) เป็นต้น ชนิดที่ชุกชุมปานกลาง 14 ชนิด เช่น ตะกวด (*Varanus bengalensis*) ตะพาบน้ำ (*Amyda cartilaginea*) เต่าหับ (*Cuora amboinensis*) งูปลิง (*Enhydryis plumbea*) งูสามเหลี่ยม (*Bungarus fasciatus*) เป็นต้น และเป็นชนิดที่ชุกชุมน้อย 10 ชนิด เช่น งูปล้องทอง (*Boiga dendrophila*) เต่าเหลือง (*Indotestudo elongata*) เต่าดำ (*Siebenrockiella crassicollis*) กิ้งก่าแก้ว (*Calotes emma*) เป็นต้น

4.3.4 สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

พบเพียง 8 ชนิดเท่านั้น โดยส่วนใหญ่ (6 ชนิด) มีความชุกชุมมาก เช่น คางคกบ้าน (*Bufo melanostictus*) เขียดจระนา (*Occidozyga lima*) เขียดเขียว (*Rana erythraea*) กบหนอง (*Rana limnocharis*) เป็นต้น ส่วนอีก 2 ชนิด คือ เขียดคดงัว (*Phrynoglossus martensii*) และกบนา (*Rana rugulosa*) มีความชุกชุมปานกลาง

4.3.5 ปลา

พบปลาจากการสำรวจไม่น้อยกว่า 36 ชนิด ชนิดที่ชุกชุมมากพบ 6 ชนิด เช่น ปลาตลาด (*Notopterus notopterus*) ปลาน้ำจืดลาย (*Systemus partipentozona*) ปลาคะเพียนทราย (*Puntius breris*) เป็นต้น ชนิดที่ชุกชุมปานกลางพบ 20 ชนิด เช่น ปลาแปบ (*Parachela siamensis*) ปลาคะเพียนขาว (*Barbodus gonoinotus*) ปลาตุ๊กคาน (*Clarias batrachus*) ปลาเข็ม (*Dermagenys pusillus*) ปลาเสือดำ (*Nondus nebulosus*) เป็นต้น และชนิดที่ชุกชุมน้อยพบ 10 ชนิด เช่น ปลาไหลนา (*Monopterus albus*) ปลาสติ (*Trichogaster pectoralis*) ปลากริมควาย (*Trichopsis vittatus*) ปลาคะเพียนทอง (*Barbodus altus*) เป็นต้น

4.4 สถานภาพของสัตว์ป่า

การจัดสถานภาพของสัตว์ป่า อ้างอิงตาม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2539) ซึ่งพิจารณาตามแนวทางของ IUCN Red List Categories ซึ่งทาง IUCN ได้จัดหลักเกณฑ์ในการจัดสถานภาพของสัตว์ป่าให้มีความทันสมัยและเหมาะสมต่อเหตุการณ์มากขึ้น โดยสถานภาพที่จัดใหม่ประกอบด้วย

4.4.1 สูญพันธุ์ (Extinct - EX) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะสูญพันธุ์ ก็ต่อเมื่อประชากรตัวสุดท้ายของชนิดพันธุ์นั้น ได้ตายไปแล้วอย่างไม่มีข้อสงสัย (no reasonable doubt)

4.4.2 สูญพันธุ์ในธรรมชาติ (Extinct in the wild - EW) หมายถึง บางชนิดสูญพันธุ์ในธรรมชาติ แต่ยังมีประชากรมีชีวิตรอดในพื้นที่เพาะปลูกหรือเพาะเลี้ยง สถานที่รักษาพันธุ์ เช่น สวนสัตว์หรือในพื้นที่นอกถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมอย่างสิ้นเชิง ชนิดพันธุ์ใดได้รับการพิจารณาว่าสูญพันธุ์ในธรรมชาติต่อเมื่อได้มีการสำรวจถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ทั่วพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยที่เคยพบทั้งหมด ในระยะเวลาที่เหมาะสมทุกฤดูกาล ทุกปี แต่ไม่พบชนิดพันธุ์นั้นแม้แต่ตัวเดียว การสำรวจควรมีขึ้นในระยะเวลาที่เหมาะสมกับวงจรชีวิตและลักษณะของชนิดพันธุ์นั้น

4.4.3 ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered - CE) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะอยู่ในกลุ่มใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง ต่อเมื่อประสบกับความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ในธรรมชาติที่สูงมากในอนาคตอันใกล้ดังกล่าวที่กำหนดในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง

4.4.4 ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered - EN) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะอยู่ในกลุ่มใกล้สูญพันธุ์คือเมื่อชนิดพันธุ์ไม่ได้อยู่ในกลุ่มใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง แต่ประสบความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ในธรรมชาติในอนาคตอันใกล้ดังกล่าวที่กำหนดในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง

4.4.5 มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable - VU) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะอยู่ในกลุ่มมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ต่อเมื่อไม่เข้าพวกใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งและใกล้สูญพันธุ์ แต่ประสบความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ในธรรมชาติในอนาคตระยะกลาง ดังกำหนดในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง

4.4.6 มีความเสี่ยงน้อย (Lower Risk -LR) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะอยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงน้อย ต่อเมื่อได้รับการประเมินสถานภาพแล้วไม่สามารถตอบสนองเกณฑ์ใด ๆ ของจำพวกใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง ใกล้สูญพันธุ์ หรือมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ได้ ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มนี้สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์ (Conservation Dependent – CD) ซึ่งหมายถึง กลุ่มของชนิดพันธุ์ที่เป็นเป้าหมายของโครงการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์หรือถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความเป็นพิเศษ ชนิดพันธุ์นี้จะไม่มีคุณสมบัติเป็นชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามภายในระยะเวลา 5 ปี

2) กลุ่มที่ใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened – NT) หมายถึง ชนิดพันธุ์ที่ไม่มีคุณสมบัติเข้าอยู่ในกลุ่ม “ขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์” แต่ใกล้ที่จะมีคุณสมบัติเข้าอยู่ในจำพวกมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์

3) กลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern – LC) หมายถึง ชนิดพันธุ์ที่ไม่มีคุณสมบัติอยู่ในกลุ่ม “ขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์” และ “ใกล้ถูกคุกคาม”

4.4.7 ข้อมูลไม่เพียงพอ (Data Deficient – DD) หมายถึง ชนิดพันธุ์ที่จะจัดอยู่ในกลุ่มข้อมูลไม่เพียงพอ เป็นชนิดพันธุ์ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์โดยตรง แม้จะมีพื้นฐานความรู้ในสถานภาพของประชากรและการกระจายของชนิดพันธุ์อยู่บ้าง และชนิดพันธุ์ในกลุ่มนี้อาจจะได้รับการศึกษาและเป็นที่รู้จักทางชีววิทยาเป็นอย่างดี แต่ไม่มีข้อมูลที่เหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณและการกระจายเพียงพอ “กลุ่มข้อมูลไม่เพียงพอ” จึงไม่ใช่กลุ่มชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามหรือมีความเสี่ยงน้อย การจัดชนิดพันธุ์เข้าในกลุ่มนี้ แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นในการจัดหาความรู้เพิ่มเติมจากการวิจัยในอนาคต ซึ่งทำให้สามารถจำแนกชนิดพันธุ์ในกลุ่มที่ถูกคุกคามที่เหมาะสม การใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในทางบวกเป็นสิ่งสำคัญ โดยในหลายกรณีควรมีความระมัดระวังในการเลือกระหว่างกลุ่มข้อมูลไม่เพียงพอกับกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม หากชนิดพันธุ์มีการกำหนดขอบเขตความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (relatively circumscribed) ความน่าจะเป็นไปได้และระยะเวลาที่พิจารณาซ้อนทับกับการบันทึกประชากรครั้งสุดท้ายพอสมควร จะทำให้ชนิดพันธุ์นั้น ๆ จัดอยู่ในสถานภาพถูกคุกคามได้

4.4.8 ไม่ได้รับการประเมิน (Not Evaluated – NE) หมายถึง ชนิดพันธุ์ใดจะอยู่ในกลุ่มไม่ได้รับการประเมิน คอเมื่อชนิดพันธุ์นั้น ไม่ได้รับการวิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ

จากผลการศึกษา พบว่ามีสัตว์ป่าได้รับการจัดสถานภาพใน 6 ระดับ คือ

1) ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered)	จำนวน 3 ชนิด
2) ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered)	จำนวน 6 ชนิด
3) มีแนวโน้มสูญพันธุ์ (Vulnerable)	จำนวน 5 ชนิด
4) ใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened)	จำนวน 9 ชนิด
5) ไม่ได้รับการประเมิน (Not evaluated)	จำนวน 246 ชนิด
6) ข้อมูลไม่เพียงพอ (Data Deficient)	จำนวน 1 ชนิด

โดยมีรายละเอียดของการศึกษา จำแนกตามประเภทของสัตว์ป่า ดังนี้

(1) นก

พบนกที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered) จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ นกกระทง (*Pelecanus philippensis*) นกตะกรุม (*Leptoptilos javanicus*) และเหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา (*Ichthyophaga ichthyaetus*) เป็นนกที่ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered) จำนวน 6 ชนิด เช่น นกกระสานวล (*Ardea cinerea*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกกาน้ำขาว (*Mycteria leucocephala*) นกช้อนหอยขาว (*Threskiornis melanocephalus*) เป็นต้น เป็นนกที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) 3 ชนิด ได้แก่ เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว (*Polihierax insignis*) นกหัวโตมลายู (*Charadrius peronii*) และนกกะจาบทอง (*Ploceus hypoxanthus*) เป็นนกที่มีสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened) 9 ชนิด เช่น นกยางไฟหัวเทา (*Ixobrychus eurhythmus*) เป็ดคืบแค (*Nettapus coromandelianus*) เหยี่ยวแดง (*Haliaeetus indus*) นกออก (*Haliaeetus leucogaster*) นกอีล้ำ (*Gallinula cinerea*) เป็นต้น และเป็นนกที่ยังไม่ได้รับการประเมินสถานภาพอีก 163 ชนิด เช่น นกแก้ว (*Amaurornis phoenicurus*) นกอีแจว (*Hydrophasianus chirurgus*) นกพิราบ (*Columba livia*) นกกระปูดใหญ่ (*Centropus sinensis*) นกโพระดกธรรมดา (*Megalaima lineata*) เป็นต้น

(2) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่สำรวจพบส่วนใหญ่ (11 ชนิด) ยังไม่ได้ประเมินสถานภาพ (Not Evaluated) มีเพียงชนิดเดียว คือ นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutra perspicillata*) ที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (Endangered)

(3) สัตว์เลื้อยคลาน

สัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดที่สำรวจพบ ยังไม่ได้ประเมินสถานภาพ (Not Evaluated)

(4) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกทุกชนิดที่ทำการสำรวจพบ ยังไม่ได้ประเมินสถานภาพ (Not Evaluated)

(5) ปลา

ปลาที่สำรวจพบส่วนใหญ่ (34 ชนิด) ยังไม่ได้ประเมินสถานภาพ (Not Evaluated) พบปลา 1 ชนิดที่มีแนวโน้มสูญพันธุ์ (Vulnerable) คือ ปลาแปบหางคอก (*Parachela maculicauda*) และอีก 1 ชนิด ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ในการประเมินสถานภาพ (Data Deficient) คือ ปลาจิ้มฟันจระเข้ยักษ์ (*Doryichthys bajia*)

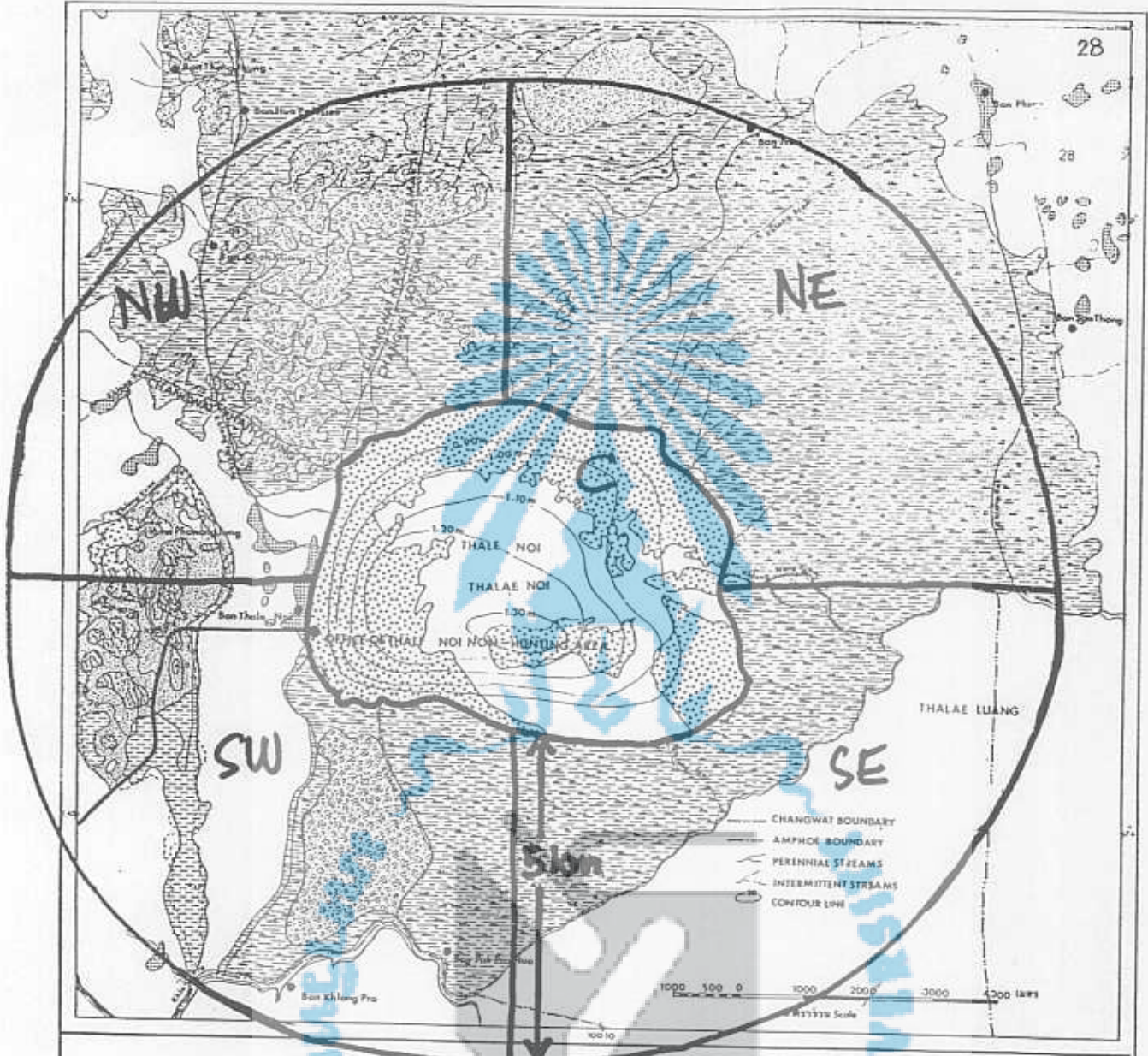
4.5 การกระจายของสัตว์ป่า

พื้นที่ศึกษาครอบคลุมพื้นที่รัศมีโคจรอบ 5 กิโลเมตรรอบแนวเขตของทะเลน้อย (ภาพที่ 1) โดยได้ทำการแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 5 ส่วน คือ

- ทะเลน้อย (Central Part – C)
- พื้นที่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (NW)
- พื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (NE)
- พื้นที่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย (SW)
- พื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย (SE)

ซึ่งผลการศึกษาระยะการกระจายของสัตว์ป่าโดยรอบทะเลน้อย พบว่า มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในบริเวณทะเลน้อย ไม่ต่ำกว่า 131 ชนิด แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้ถือว่าปลาที่สำรวจพบทั้งหมดอาศัยอยู่ในเฉพาะในบริเวณทะเลน้อยเท่านั้น ส่วนพื้นที่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (NW) พบสัตว์ป่ามากที่สุดไม่ต่ำกว่า 202 ชนิด ส่วนพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย (NE) พบสัตว์ป่าไม่น้อยกว่า 70 ชนิด ในขณะที่พื้นที่ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (SW) และด้านตะวันออกเฉียงใต้ (SE) พบสัตว์ป่าไม่น้อยกว่า 100 และ 45 ชนิด ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ดังนี้

ภาพที่ 1 การแบ่งพื้นที่เพื่อการศึกษาการกระจายของทรัพยากรสัตว์ป่า บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

4.5.1 บริเวณทะเลน้อย

พบสัตว์ป่าในบริเวณทะเลน้อยไม่ต่ำกว่า 131 ชนิด โดยพบสัตว์กลุ่มนกมากที่สุด จำนวน 73 ชนิด รองลงมาได้แก่ ปลา สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 36, 12, 5 และ 5 ชนิด ตามลำดับ โดยชนิดสัตว์ที่พบได้ในบริเวณทะเลน้อย เช่น นกเป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) นกเป็ดมีเล็ก (*Tachybaptus ruficollis*) เป็ดคับแค (*Nettapus coromandelianus*) หนูท้องขาว (*Rattus rattus*) ลิงแสม (*Macaca fascicularis*) นากเล็บสั้น (*Aonyx cinerea*) เสือปลา (*Felis viverrina*) เต่าหวาย (*Heosemys grandis*) ตะพาบน้ำ (*Amyda cartililaginea*) เขี้ย (*Varanus salvator*) เขียดจระนา (*Occidozyga lima*) กบหนอง (*Rana limnocharis*) และปลาทุกชนิดที่สำรวจพบ

4.5.2 ด้านตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย

เป็นพื้นที่ที่พบจำนวนสัตว์มากที่สุด โดยพบไม่น้อยกว่า 202 ชนิดและเป็นสัตว์กลุ่มนกมากที่สุด 157 ชนิด รองลงมาได้แก่ สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 27, 11 และ 7 ชนิด ตามลำดับ

4.5.3 ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย

พบสัตว์ป่าไม่น้อยกว่า 70 ชนิด โดยพบนก 61 ชนิด ส่วนสัตว์เลื้อยคลาน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบประเภทละ 3 ชนิด

4.5.4 ด้านตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

พบสัตว์ป่าไม่น้อยกว่า 100 ชนิด โดยพบนก 62 ชนิด ส่วนสัตว์เลื้อยคลาน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบจำนวน 19, 11 และ 8 ชนิด ตามลำดับ

4.5.5 ด้านตะวันออกเฉียงใต้ของทะเลน้อย

พบสัตว์ป่าเพียง 45 ชนิด โดยพบนก 41 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 1 ชนิดและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 3 ชนิด

4.6 ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสงวนและรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอุทิส (2537) กล่าวว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าสามารถตอบสนองทั้งความต้องการทางด้านสรีระ (Physical Needs) เช่น น้ำ พลังงานจากดวงอาทิตย์ อุณหภูมิที่พอเหมาะ แสงสว่างและความมืด เป็นต้น และความต้องการทางชีววิทยา (Biological Needs) เช่น คุณภาพของอาหาร ชนิดอาหาร พฤติกรรมและแหล่งก่อพฤติกรรม สังคมพืช เหี่ยว คู่แข่งขัน เป็นต้น นอกจากนี้ แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่ายังตอบสนองคือความต้องการขั้นพื้นฐานของสัตว์ป่าได้อย่างพอเหมาะ ได้แก่ แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร ที่หลบภัย ที่ทำรังและวางไข่ รวมทั้งปัจจัยพิเศษอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อสัตว์ป่า เช่น โป่ง ที่คดกุ่ม เป็นต้น

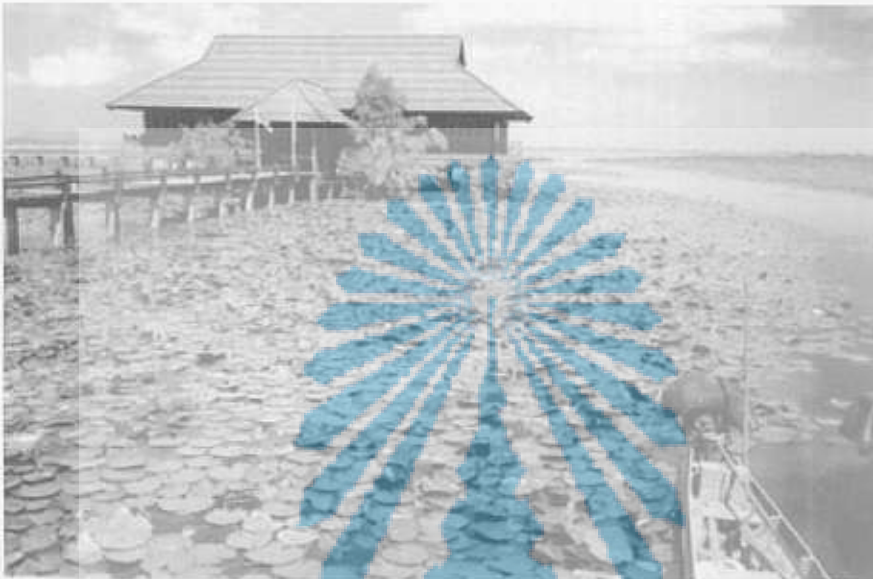
ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สามารถแบ่งออกเป็นแหล่งย่อย ๆ ได้ถึง 11 แบบ (พรทิพย์, 2528) ดังนี้

4.6.1 แหล่งน้ำ (Open Water)

เป็นบริเวณโล่ง ไม่มีวัชพืชขึ้นปกคลุมผิวน้ำ เช่น บริเวณตอนกลางของทะเลน้อย คลองที่อยู่โดยรอบทะเลน้อย (ภาพที่ 2 และภาพที่ 3) เช่น คลองนางสีบ คลองฉนวน คลองประ เป็นต้น ชนิดสัตว์ที่พบในบริเวณนี้เป็นสัตว์จำพวกปลาทั้งหมด รวมทั้งสัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่น นกเป็ดสี (*Tachybaptus ruficollis*) นกกาน้ำเล็ก (*Phalacrocorax niger*) เป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) เหยี่ยวแดง (*Haliastur indus*) เป็นต้น

4.6.2 เขตป่าจูดหนู

จูดหนู (*Eleocharis ochrostachys* Steud.) เป็นพืชที่ชอบขึ้นอยู่ตามริมคลองของทะเลน้อย มีความสูงไม่เกิน 1 เมตร พบทางทิศเหนือ ตะวันออกและทิศใต้ของทะเลน้อย ชนิดสัตว์ที่พบบริเวณนี้จึงเป็นสัตว์ที่ชอบดินอ่อนของจูดหนู แมลงและสัตว์น้ำอื่น ๆ ดังนั้น สัตว์ที่พบ

ภาพที่ 2 บริเวณดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าใกล้ที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ภาพที่ 3 บริเวณดินที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณคลองนางเรียง

ส่วนใหญ่จึงเป็นสัตว์จำพวกนก เช่น นกยางกรอก (*Ardeola* spp.) นกยางโทนน้อย (*Egretta intermedia*) นกอีโก้ง (*Porphyrio porphyrio*) นกอีดำ (*Gallinula chloropus*) นกอีแจว (*Hydrophasianus chirurgus*) นกพริก (*Metopidius indicus*) เป็นต้น

4.6.3 เขตป่ากกกลม

กกกลมหรือจุดसानเลื้อย (*Scirpus mucronatus* Linn.) เป็นพืชน้ำที่ขึ้นเป็นหย่อมตามลำคลองต่าง ๆ เช่น ปากคลองเสียบ ตอนกลางของคลองฉนวน และป่าเสม็ดทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย ชนิดสัตว์ที่พบไม่แตกต่างจากบริเวณป่าจุกหนู โดยเฉพาะนก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีนกกินแมลงบางชนิดอาศัยอยู่ เช่น นกแซงแซวหางปลา (*Dicrurus macrocerus*) นกขอกข้าวหางแพนลาย (*Cisticola juncidis*) นกนางแอ่นแปซิฟิก (*Hirundo tahitica*) นกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) เป็นต้น

4.6.4 เขตพืชลอยน้ำ

เป็นพื้นที่ที่มีพืชลอยน้ำขึ้นปกคลุม เช่น จอก (*Pistia stratiotes* Linn.) แหนแดง (*Azolla pinnata* R.Br.) แหนเล็ก (*Lemna trisulca* Linn.) และผักคตขวา (*Eichornis crassipes* Solms) พบโดยรอบพื้นที่ทะเลน้อย ตั้งแต่บริเวณที่ทำารเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยโค้งขึ้นไปทางทิศเหนือแล้ววกอ้อมลงมาทางทิศตะวันออกของทะเลน้อย สัตว์ป่าที่พบบริเวณดังกล่าวส่วนมากเป็นสัตว์จำพวกนก เช่น นกยางเขียว (*Bitorides striatus*) นกหนูแดง (*Porzana fusca*) นกกวก (*Amaurornis phoenicurus*) นกเค้าลมหลังเทา (*Motacilla cinerea*) เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวด้วย เช่น เขียดหลังปุ่ม (*Phrynoglossus martensi*) เขียดจะนา (*Occidozyga lima*) เขียดเขียว (*Rana erythraea*) เป็นต้น

4.6.5 เขตหญ้ากก

หญ้ากก (*Cyperus flabelliformis* Rottb.) เป็นพืชที่ชอบขึ้นตามริมลำคลองหรือบริเวณที่ค่อนที่น้ำท่วมถึง พบบริเวณทางตอนเหนือของทะเลน้อย (ภาพที่ 4) เช่น บริเวณสองฝั่งของคลองคะเค็ง สัตว์ป่าส่วนใหญ่ที่พบคือ นก เป็นนกที่อาศัยอยู่ตามหญ้ากก คอยดักจับสัตว์น้ำและแมลงเป็นอาหาร ชนิดนกที่พบ เช่น นกยางไฟหัวดำ (*Ixobrychus sinensis*) นกยางดำ (*Dupetor flavicollis*)

ภาพที่ 4 ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณหล้าถลก ทางทิศเหนือของทะเลน้อย

ภาพที่ 5 ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าบริเวณปากคลองนางเรียงที่เป็นป่าอ้อ

นกกระปูดใหญ่ (*Centropus sinensis*) นกกระเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) นกกระจับหญ้า
ท้องเหลือง (*Prinia flaviventris*) เป็นต้น

4.6.6 เขตลาโพและอ้อ

ลาโพหรืออ้อเล็ก (*Phragmites australis* Trin. Ex Steud.) และอ้อ (*Arundo donax* Linn.) พืชทั้งสองชนิดนี้พบขึ้นตามริมฝั่งคลองไปจนถึงบริเวณที่ดอนใกล้ริมลำน้ำ (ภาพที่ 5) เช่น บริเวณคลองนางเลียบ สัตว์ป่าส่วนใหญ่ที่พบเป็นสัตว์ที่หากินใกล้แหล่งน้ำ โดยเฉพาะนกน้ำชนิดต่าง ๆ รวมทั้ง นกชนิดอื่น ๆ ที่พบเกาะบนยอดลาโพ คอยดักจับสัตว์และแมลงเล็กเป็นอาหาร เช่น นกยอคหญาหัวดำ (*Saxicola torquata*) นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น (*Acrocephalus arundinaceus*) นกอีแพรดแถบอกดำ (*Rhipidura javanica*) นกอีแพรดคิ้วขาว (*Rhipidura aureola*) นกจับแมลงจุกดำ (*Hypothymis azurea*) เป็นต้น

4.6.7 เขตพื้นที่ดินเลน (Mudflat)

เป็นบริเวณชายฝั่งที่เป็นดินโคลนตามริมคลองต่าง ๆ รวมทั้งบริเวณริมของทะเลน้อยทางด้านทิศใต้ ชนิดสัตว์ป่าที่พบยังเป็นสัตว์จำพวกนกเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะนกที่หากินตามดินเลน เช่น นกคินเทียน (*Himantopus himantopus*) นกเค้าดิน (*Actitis hypoleucos*) นกทะเลขาเขียว (*Tringa nebularia*) นกชายเลนน้ำจืด (*Tringa glareola*) นกนือทใหญ่ (*Calidris tenuirostris*) นกหัวโคนเล็กขาเหลือง (*Charadrius dubius*) เป็นต้น

4.6.8 ทุ่งหญ้า (Wet meadow)

เป็นที่ราบที่มีหญ้าขึ้นปกคลุมหลายชนิดปะปนกัน สัตว์ที่พบยังเป็นสัตว์ในกลุ่มนก เช่น นกปากซ่อมหางพืด (*Gallinago gallinago*) นกแอนทุงใหญ่ (*Glareola maldivarum*) นกหัวโคนหลังจุดสีทอง (*Pluvialis fulva*) นกแอนตาล (*Cypsiurus balasiensis*) นกกระเต็นน้อยธรรมดา (*Alcedo atthis*) นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres javanicus*) เป็นต้น

4.6.9 นาข้าว (Paddy field)

ส่วนใหญ่พบทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลน้อย สัตว์ที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ โดยมากเป็นสัตว์ที่ชอบกินสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร เช่น กุ้ง ปลา แมลง นกที่พบ เช่น นกกระทุง (*Pelecanus phillippensis*) นกยางควาย (*Bubulcus ibis*) นกกาบบัว (*Mycteria leucocephala*) นกช้อนหอยขาว (*Threskiornis melanocephalus*) นกเอี้ยงควาย (*Acridotheres fuscus*) นกเค้าดินทุ่ง (*Anthus novaeseelandiae*) นกอุ้มบาตร (*Motacilla alba*) เป็นต้น

4.6.10 ป่าเสม็ดขาว

เสม็ดขาว (*Melaleuca leucadandra* Linn.) เป็นไม้ในเขตป่าพรุรอบนอกที่มีน้ำท่วมขังในบางฤดู พบทางบริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย ริมคลองตะเคร็งและรอบคลองขี้เสี้ยน สัตว์ป่าที่พบเป็นสัตว์จำพวกนกที่หากินตามทุ่งุ่ม ทำรังบนต้นเสม็ดหรือเป็นแหล่งเกาะพักเพื่อล่าเหยื่อ เช่น นกกาน้ำเล็ก (*Phalacrocorax niger*) นกเป็ดน้ำแดง (*Treron fulvicollis*) นกแสก (*Tyto alba*) อีกา (*Corvus macrorhynchos*) เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบสัตว์ประเภทอื่น ๆ เข้ามาอาศัยหรือเป็นแหล่งอาหารชั่วคราว เช่น กระจอกปลายหางดำ (*Callosciurus caniceps*) ลิงแสม (*Macaca fascicularis*) เสือปลา (*Felis viverrina*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutra perspicillata*) เขี้ย (*Varanus salvator*) งูเขียวหางไหม้ท้องเหลือง (*Trimeresurus albolabris*) เป็นต้น

4.6.11 ป่าดิบชื้น (Evergreen Forest)

พบด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อย บริเวณเนินสูงเรียกว่า ควนขี้เสี้ยน สัตว์ป่าที่พบบริเวณนี้จึงเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ตามเรือนยอดของต้นไม้ เช่น นกบั้งรอกเล็กท้องเทา (*Phaenicophaeus diardi*) นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา (*Halcyon capensis*) นกเงือกกรามช้าง (*Rhyticeros undulatus*) นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง (*Dinopium javanense*) เป็นต้น รวมทั้งนกในกลุ่มนกเกาะคอน (Passerine birds) สัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่พบอาศัยอยู่บริเวณนี้ เช่น กระจอกข้างลายท้องแดง (*Callosciurus notatus*) กระแตไต่ (*Tupaia glis*) หนูท้องขาว (*Rattus rattus*) อีเห็นข้างลาย (*Paradoxurus hermanphroditus*) จิ้งจกหางหนาม (*Hemidactylus frenatus*) กิ้งก่าแก้ว (*Calotes emma*) เต่าเหลือง (*Indotestudo elongata*) ตะกวด (*Varanus bengalensis*) งูสิง (*Ptyas korros*)

งูกระจับ (*Calloselasma rhodostoma*) กบหนอง (*Rana limnocharis*) เขียดตะปาด (*Rhacophorus leucomystax*) เป็นต้น

4.7 พื้นที่สร้างรังและวางไข่

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีสัตว์จำพวกนกเป็นลักษณะเด่นของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งนี้ เนื่องจากมีจำนวนมากและพบเห็นตัวได้ง่าย ซึ่ง พรทิพย์ (2528) ได้รายงานว่า จากชนิดนกทั้งหมด 184 ชนิด มีนกที่ทำรังและวางไข่ในพื้นที่แห่งนี้จำนวน 8 ชนิด ดังนี้

4.7.1 นกยางควาย (*Bubulcus ibis*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน โดยวางไข่ในบริเวณป่าเสม็ดขาวและป่าอ้อเล็ก

4.7.2 นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม โดยวางไข่ในบริเวณป่าเสม็ดขาวและป่าอ้อเล็ก

4.7.3 นกกาน้ำขาว (*Mycteria leucocephala*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนมกราคมถึงกรกฎาคม โดยวางไข่บริเวณป่าเสม็ดขาว

4.7.4 นกอีดำ (*Gallinula chloropus*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกันยายน บริเวณป่าจูด ทุ่งหญ้าและบริเวณที่ชลอยน้ำ

4.7.5 นกอีโก้ง (*Prophyrio porphyrio*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน และประมาณเดือนพฤศจิกายน โดยวางไข่บริเวณป่าจูด ทุ่งหญ้า และบริเวณที่ชลอยน้ำ

4.7.6 นกพริก (*Melopidius indicus*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกันยายน และระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม โดยวางไข่บริเวณป่าจูดและบริเวณที่ชลอยน้ำ

4.7.7 นกคินเคียน (*Himantopus himantopus*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน โดยวางไข่บริเวณทุ่งหญ้า

4.7.8 นกแอ่นทุ่งใหญ่ (*Glareola maldivarum*) ทำรังและวางไข่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน โดยวางไข่บริเวณทุ่งหญ้า

5. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาและสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณทะเลน้อยและบริเวณใกล้เคียง มีสัตว์ป่าแบ่งออกเป็น 5 ประเภท พบทั้งหมด 270 ชนิด คือ นก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และปลา จำนวน 184 12 30 8 และ 36 ชนิด ตามลำดับ ในด้านความชุกชุมพบว่า สัตว์ป่าที่มีความชุกชุมมากมีจำนวน 69 ชนิด ชุกชุมปานกลางจำนวน 91 ชนิดและชุกชมน้อยจำนวน 110 ชนิด สถานภาพของสัตว์ป่าที่พบจัดอยู่ในสถานภาพ ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง 3 ชนิด คือ นกกระทุง (*Pelecanus philippensis*) นกตะกรุม (*Leptoptilos javanicus*) และเหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา (*Ichthyophaga ichthyaetus*) จัดอยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (Endangered) จำนวน 6 ชนิด คือนกกระสาขาว (*Ardea cinerea*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกกาน้ำขาว (*Mycteria leucocephala*) นกข่อนหอยขาว (*Threskiornis melanocephalus*) เหยี่ยวดำ (*Milvus migrans*) และเหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา (*Ichthyophaga humilis*) มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) จำนวน 5 ชนิด คือ เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว (*Polihierax instignis*) นกหัวโหลมาตุ (*Charadrius peronii*) นกกระจาบทอง (*Ploceus hypoxanthus*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutra perspicillata*) และปลาแปบหางคอก (*Parachela maculicauda*) นอกจากนี้ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญคุกคาม ไม่ได้รับการประเมิน และข้อมูลไม่เพียงพอในการประเมินจำนวน 256 ชนิด

การกระจายของสัตว์ป่าพบว่าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลน้อยพบสัตว์ป่ามากที่สุด ยกเว้นปลาซึ่งถือว่าพบในทะเลน้อยเท่านั้น ส่วนอื่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ที่หลบภัย ได้แก่ แหล่งน้ำป่าจืด พืชลอยน้ำ พื้นที่ดินเลน ทุ่งหญ้า นาข้าว ป่าเสม็ดและป่าดิบชื้น บริเวณทะเลน้อยและโคขρονนั่นเอง นอกจากนี้ จากการศึกษาการดำรงและวางไข่ของนกบางชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่และประชาชนโคขρον ทั้งนี้เพื่อได้ทำการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณทะเลน้อยได้อย่างถูกต้อง

6. เอกสารอ้างอิง

กองอนุรักษ์สัตว์ป่า. ไม้ระบุงที่พิมพ์. คู่มือปฏิบัติงานอนุรักษ์สัตว์ป่า. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

- จารุจินต์ นภีตะภักุและวิเชียร คงทอง. 2537. วิกฤตการณ์การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่าและแนวทางแก้ไขที่ยั่งยืน หน้า 130-219. ใน การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง คนกับธรรมชาติ : วิกฤตการณ์การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและแนวทางแก้ไขที่ยั่งยืน. คณะอนุกรรมการว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย. กรุงเทพฯ ฯ.
- ชวลิต วิทยานนท์, จรัธาดา กรรณสูตและจารุจินต์ นภีตะภักุ. 2540. ความหลากหลายชนิดของปลาน้ำจืดในประเทศไทย. บริษัท อินทิเกรเต็ดโปรดักชันเทคโนโลยี จำกัด, กรุงเทพฯ. 102 หน้า.
- พรทิพย์ อังคปริษาเศรษฐ์. 2528. การเปลี่ยนแปลงประชากรนกในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2538. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทางรพช. สาย พท. 11037 (บ้านปากประเหนือ จังหวัดพัทลุง – บ้านหัวป่า จังหวัดสงขลา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา. 218 หน้า.
- สมพร สิริทรภักคึกฤ. 2521. รายละเอียดเกี่ยวกับสัตว์ป่าจำพวกนกที่ทำรังวางไข่และออกลูกที่พบในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จ.พัทลุง จ.สงขลาและจ.นครศรีธรรมราช. (เอกสารโรเนียว)
- สาขาวิจัยนิเวศวิทยา. 2525. โครงการศึกษานิเวศวิทยาเพื่อการอนุรักษ์นกน้ำในทะเลสาบสงขลา. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2539. รายงานการประชุมเพื่อจัดสถานภาพทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทย. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ. 52 หน้า.

อุทิศ กุญอินทร์. 2537. การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า. ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 31 หน้า.

Ecological Research Division. 1981. Ecological Studies for conservation of shore birds in Songkhla Lake. Thailand Institute of Scientific and Technological Research. Bangkok.

Lekagul, B. and P.D. Round. 1991. A Guide to the Bird of Thailand, Saha Karn Bhaet Co., Ltd. Bangkok. 457 pp.

